

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-12-28 Nr. 429-664
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir *Revolut Bank UAB* (buvusi *Revolut Payments UAB*¹) (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. sausio 30 d. pareiškėja ir bankas sudarė mokėjimo paslaugų teikimo sutartį (toliau – Sutartis), kurios pagrindu pareiškėja naudojosi mokėjimo sąskaita Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – sąskaita).

2022 m. birželio 19 d. – 2022 m. liepos 31 d. per mobiliąją programėlę „Revolut“ (toliau – *Revolut* programėlė) iš sąskaitos buvo atliktos penkios mokėjimo operacijos į pareiškėjos draugo (toliau – gavėjas) mokėjimo sąskaitą banke:

- 1) 2022 m. birželio 19 d. 100 EUR mokėjimo operacija (toliau – mokėjimo operacija Nr. 1);
- 2) 2022 m. birželio 19 d. 4 EUR mokėjimo operacija (toliau – mokėjimo operacija Nr. 2);
- 3) 2022 m. liepos 10 d. 70 EUR mokėjimo operacija (toliau – mokėjimo operacija Nr. 3);
- 4) 2022 m. liepos 10 d. 4,5 EUR mokėjimo operacija (toliau – mokėjimo operacija Nr. 4);
- 5) 2022 m. liepos 31 d. 100 EUR (toliau – mokėjimo operacija Nr. 5).

2022 m. rugpjūčio 3 d. pareiškėja kreipėsi į banką, informuodama, kad pirmiau nurodytas mokėjimo operacijas atliko ne ji. Pareiškėja nurodė per *Revolut* programėlę pastebėjusi, kad be jos žinios 2022 m. birželio 19 d., liepos 10 d. ir 31 d. buvo parduota jai priklausanti kriptovaliuta „Bitcoin“, gautos už kriptovaliutos pardavimą lėšos įskaitytos į jos sąskaitą ir iš karto iš šios sąskaitos pervestos į gavėjo mokėjimo sąskaitą, tačiau gavėjas teigė šių lėšų negavęs.

2022 m. rugpjūčio 5 d. bankas informavo pareiškėją, kad mokėjimo operacijų sumos pareiškėjai nebus kompensuotos.

Tą pačią dieną, t. y. 2022 m. rugpjūčio 5 d., pareiškėja pateikė bankui skundą dėl mokėjimo operacijų sumų kompensavimo, tačiau 2022 m. rugpjūčio 8 d. buvo pakartotinai informuota, kad bankas nekompensuos jai mokėjimo operacijų sumų.

Nesutikdama su banko sprendimu, pareiškėja 2022 m. spalio 4 d. kreipėsi į Lietuvos banką dėl kilusio vartojimo ginčo nagrinėjimo.

Pareiškėjos įsitikinimu, bankas nesiėmė reikiamų priemonių, kad apsaugotų jos sąskaitą nuo neteisėto trečiųjų asmenų prisijungimo prie šios sąskaitos ir neautorizuotų veiksmų joje atlikimo, todėl turi kompensuoti pareiškėjai mokėjimo operacijų sumas. Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja pakartotojo bankui pirmiau nurodytas aplinkybes, susijusias su jos turėtos kriptovaliutos pardavimu ir mokėjimo operacijų sumų pervedimu gavėjui, teigdama, kad šiuos veiksmus atliko ne ji ir gavėjas pirmiau nurodytų sumų negavo. Pareiškėja pateikė Lietuvos bankui gavėjo mokėjimo sąskaitos išrašo kopiją (toliau – Išrašas), kurioje, kaip ji teigė, mokėjimo operacijų sumų įskaitymas į gavėjo mokėjimo sąskaitą nebuvo atvaizduotas.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjos reikalavimu ir prašė jį atmesti.

Bankas paaiškino, kad pareiškėjos nurodytas paslaugas, susijusias su pareiškėjos turėtos kriptovaliutos „Bitcoin“ pirkimo – pardavimo sandoriais, jai teikė ne bankas, o *Revolut Ltd*.

Pasisakydamas dėl pareiškėjos nurodytų mokėjimo operacijų inicijavimo ir vykdymo

¹ *Revolut Payments UAB* buvo reorganizuota, ją prijungiant prie *Revolut Bank UAB*, todėl nuo 2022 m. liepos 1 d. *Revolut Payments UAB* teisės ir pareigos pagal jos sudarytas galiojančias finansinių paslaugų ir kitas sutartis, įskaitant iš šių sutarčių kilusius ginčus, perėjo *Revolut Bank UAB*.

aplinkybių, bankas nurodė, kad visos pareiškėjos nurodytos mokėjimo operacijos buvo tinkamai autorizuotos pačios pareiškėjos, naudojant mobilųjį telefoną iPhone 13 Pro Max (toliau – *iPhone* įrenginys) ir pareiškėjos biometrinius duomenis, kuriais buvo apsaugota *Revolut* programėlė. Banko teigimu, tiek iki šių mokėjimo operacijų atlikimo, tiek ir vėliau pareiškėja jungėsi prie *Revolut* programėlės iš to paties *iPhone* įrenginio. Bankas nurodė nenustatęs jokių sąskaitos perėmimo ir (arba) įsilaužimo į ją požymių ir atkreipė dėmesį, kad 2022 m. birželio – liepos mėn. pareiškėja, naudodama tą patį *iPhone* įrenginį, iš savo sąskaitos atliko dar keturis mokėjimus gavėjui, kurių neginčijo (2022 m. birželio 17 d., 2022 m. liepos 8 d., 14 d. ir 23 d.).

Komentuodamas pareiškėjos nurodytą aplinkybę, kad gavėjas negavo pareiškėjos nurodytų mokėjimo operacijų sumų, bankas teigė, kad tinkamai įskaitė visų šių mokėjimo operacijų sumas į gavėjo mokėjimo sąskaitą ir šių sumų įskaitymas yra gavėjui matomas per *Revolut* programėlę. Bankas papildomai nurodė, kad gavėjo prašymu 2022 m. rugpjūčio 10 d. pateikė jam mokėjimo sąskaitos banke išrašą ir po to jokių nusiskundimų dėl į jo mokėjimo sąskaitą neįskaitytų lėšų iš gavėjo nebuvo sulaukęs.

Įvertinęs banko pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, Lietuvos bankas papildomai kreipėsi į pareiškėją, prašydamas pakomentuoti banko Lietuvos bankui pateiktus duomenis. Pareiškėja patvirtino, kad *iPhone* įrenginys priklauso jai, tačiau nurodė nepamenanti, ar mokėjimo operacijų atlikimo metu šis įrenginys buvo jos žinioje. Pareiškėja pabrėžė, kad tretieji asmenys prieigos prie *iPhone* įrenginio ir jame įdiegtos *Revolut* programėlės negalėjo turėti, nes prisijungimo duomenys buvo žinomi tik jai. Lietuvos bankui atkreipus pareiškėjos dėmesį į tai, kad jos pateiktame Išrašė matomas mokėjimo operacijos Nr. 4 sumos įskaitymas į gavėjo mokėjimo sąskaitą, pareiškėja paaiškino, kad šią mokėjimo operaciją galimai įvardijo per klaidą, nes pati ją atliko, tačiau kitų keturių mokėjimo operacijų ir toliau tvirtino neatlikusi. Pareiškėja papildomai pažymėjo, kad Išrašą gavėjui pateikė pats bankas.

Atsižvelgdamas į tai, kad gavėjas nėra ginčo šalimi, Lietuvos bankas paprašė banko tiesiogiai susisiekti su gavėju ir išsiaiškinti mokėjimo operacijų Nr. 1, 2, 3 ir 5 sumų įskaitymo į gavėjo mokėjimo sąskaitą aplinkybes. Bankas informavo Lietuvos banką, kad susisiekė su gavėju, paprašė jo per *Revolut* programėlę sugeneruoti savo mokėjimo sąskaitos išrašą ir pateikti jį bankui, pareiškėjas sutiko tą padaryti ir nurodė atsiųsiąs sugeneruotą mokėjimo sąskaitos išrašą po keleto valandų, tačiau šio išrašo bankui taip ir neatsiuntė.

Bankas papildomai nurodė atlikęs pareiškėjos pateikto Išrašo analizę ir nustatęs, kad šis Išrašas nesutampa su tuo, kurį bankas pateikė gavėjui 2022 m. rugpjūčio 10 d., buvo sukurtas ir (arba) redaguotas 2022 m. rugsėjo 24 d. per internetinę PDF failų konvertavimo svetainę <https://online2pdf.com/>, sukurtas kitokiu, negu bankas generuoja ir (arba) sudaro klientams galimybę per *Revolut* programėlę patiems sugeneruoti mokėjimo sąskaitų išrašus, formatu ir šiame Išrašė nėra duomenų ne tik apie pareiškėjos nurodytų mokėjimo operacijų įskaitymą, bet ir apie kitus pareiškėjos mokėjimo sąskaitoje faktiškai atliktus mokėjimus (pvz., nėra duomenų nė apie vieną 2022 m. birželio 19 d. iš gavėjo mokėjimo sąskaitos atliktą ir (arba) į šią mokėjimo sąskaitą įskaitytą mokėjimą).

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimai padarytu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Ginčo nagrinėjimo metu nustatyta, kad šalių ginčas kilo dėl banko atsisakymo kompensuoti pareiškėjai mokėjimo operacijos Nr. 1, 2, 3 ir 5 (toliau visos kartu – ginčijamos mokėjimo operacijos) sumas (iš viso 274 EUR) pagrįstumo.

Pažymėtina, kad su kriptovaliutų pirkimu – pardavimu susijusios paslaugos nelaikomos finansinėmis paslaugomis, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje. Be to, šias paslaugas pareiškėjai teikė ne bankas, o *Revolut Ltd*, kuri nėra Lietuvos banko prižiūrimas finansų rinkos dalyvis taip, kaip jie suprantami (apibrėžiami) Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 1 dalyje, todėl Lietuvos bankas nėra įgaliotas nagrinėti su bendrove

kilusių ginčų, net jei kiltų iš finansinių paslaugų teikimo. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos nurodytos aplinkybės, susijusios jai priklausiusios kriptovaliutos „Bitcoin“ pirkimo – pardavimo sandoriais, toliau sprendime nebus analizuojamos.

Esminis pareiškėjos reikalavimas yra tai, kad bankas kompensuotų pareiškėjai ginčijamų mokėjimo operacijų sumas (toliau – reikalavimas). Pareiškėja teigė, kad neautorizavo ginčijamų mokėjimo operacijų, todėl bankas, neužtikrinęs sąskaitos ir joje laikomų lėšų saugumo, turi kompensuoti jai šių mokėjimo operacijų sumas. Bankas teigė, kad ginčijamos mokėjimo operacijos buvo autorizuotos pačios pareiškėjos, tinkamai įvykdytos ir jų sumos įskaitytos į gavėjo mokėjimo sąskaitą.

Ginčo šalis sieja sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Siekiant išspręsti tarp pareiškėjos ir banko kilusį ginčą bei įvertinti pareiškėjos reikalavimo bankui pagrįstumą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar: 1) ginčijamos mokėjimo operacijos laikytinos autorizuotomis; 2) bankas turėjo (turi) pareigą grąžinti (kompensuoti) pareiškėjai ginčijamų mokėjimo operacijų sumas.

1. Dėl ginčijamų mokėjimo operacijų autorizavimo

Mokėjimų įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokėjimo operacija laikoma autorizuota tik tada, kai mokėtojas duoda sutikimą ją vykdyti. Mokėtojas gali duoti sutikimą įvykdyti vieną arba kelias mokėjimo operacijas. Sutikimas gali būti duodamas ir per lėšų gavėją. Jei sutikimo nėra, laikoma, kad mokėjimo operacija yra neautorizuota (Mokėjimų įstatymo 29 straipsnio 2 dalis).

Vadovaujantis Mokėjimų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 3 punktu ir 29 straipsnio 1 dalimi, sutikimo vykdyti mokėjimo operaciją davimo sąlygos ir tvarka turi būti aptartos mokėtojo ir jo mokėjimo paslaugų teikėjo sudaromoje mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje.

Šalių sudarytos Sutarties 14 punktą nustato, kad „Nusiųsti pinigų į savo ar kieno nors kito banko sąskaitą yra tikrai paprasta. Galite atlikti vienkartinį mokėjimą arba nustatyti periodinį mokėjimą (periodinio pinigų mokėjimo nurodymas). Tiesiog „Revolut“ programėlėje įveskite banko kodą ir sąskaitos, į kurią siunčiate pinigus, numerį (jei tai tarptautinis mokėjimas – BIC ir IBAN) ir vykdykite nurodymus“. Bankas papildomai paaiškino, kad ginčijamos mokėjimo operacijos buvo atliktos gavėjui, kurį pareiškėja Revolut programėlėje buvo jau anksčiau pridėjusi ir patvirtinusi, kaip patikimą lėšų gavėją, ir atlikusi jam kitų mokėjimų, kurių neginčijo.

Remiantis pirmiau nurodytu Sutarties 14 punktu ir banko pateiktais papildomais paaiškinimais, darytina išvada, kad šalis buvo sutarusios, kad pareiškėjai prisijungus prie Revolut programėlės ir per ją pateikus bankui mokėjimo nurodymą vykdyti mokėjimo operaciją jos patvirtintam lėšų gavėjui, bus laikoma, kad pareiškėja davė bankui sutikimą vykdyti šį mokėjimo nurodymą ir jame nurodytą mokėjimo operaciją.

Byloje neturima duomenų, kad nagrinėjamam ginčui aktualiu laikotarpiu į banko vidaus sistemas būtų įsilaužta ir (arba) jas būtų paveikę techniniai trikdžiai, dėl kurių tretieji asmenys dėl nuo banko priklausančių aplinkybių būtų įgiję galimybę neteisėtai prisijungti prie pareiškėjos sąskaitos ir (arba) dėl kurių ginčijamų mokėjimo operacijų sumos galėjo būti klaidingai nurašytos iš pareiškėjos sąskaitos. Priešingai, ginčo nagrinėjimo metu nustatyta, kad mokėjimo nurodymai vykdyti ginčijamas mokėjimo operacijas bankui buvo pateikti per Revolut programėlę iš pareiškėjai priklausančio iPhone įrenginio, kuriame įdiegta ši programėlė. Iš banko pateiktų duomenų matyti, kad ginčijamų mokėjimo operacijų inicijavimo metu prie Revolut programėlės buvo jungtasi naudojant biometrinius duomenis.

Byloje taip pat neturima duomenų, kad į pareiškėjos iPhone įrenginį ir (arba) jame įdiegtą Revolut programėlę būtų įsilaužta ir (arba) kad pareiškėja būtų praradusi šį įrenginį. Banko pateikti duomenys apie iPhone įrenginio naudojimą šalių sutartinių santykių metu (tiek iki ginčijamų mokėjimo operacijų įvykdymo, tiek ir vėliau)² leidžia pagrįstai daryti išvadą, kad pareiškėja šio įrenginio nebuvo praradusi ir aktyviai juo naudojosi. Šios aplinkybės, Lietuvos banko nuomone, taip pat sudaro prielaidas manyti, kad ginčijamų mokėjimo operacijų duomenys pareiškėjai turėjo (galėjo) būti žinomi anksčiau negu 2022 m. rugpjūčio 3 d., kai pareiškėja teigė jas pastebėjusi. Pirmą kartą į banką dėl šių mokėjimo operacijų pareiškėja kreipėsi praėjus daugiau kaip 1,5 mėn.

² Bankas pateikė įrodymus, kad iš to paties iPhone įrenginio prie Revolut programėlės buvo jungtasi (kartais net po keletą kartų per dieną) 2022 m. birželio 18 d., 19 d., 22 d., 25 d., 29 d., 2022 m. liepos 8 d., 9 d., 10 d., 14 d., 20 d., 23 d., 26 d., 28 d., 29 d., 31 d., 2022 m. rugpjūčio 3 d., 4., 5 d., 7 d., 8 d., 9 d., 10 d., 11 d., 13 d., 19 d., 21 d., 23 d., 25 d., 26 d.

nuo pirmųjų dviejų ginčijamų mokėjimo operacijų ir beveik mėnesiui nuo trečiosios ginčijamos mokėjimo operacijos atlikimo.

Iš banko pateiktų duomenų matyti, kad laikotarpiu nuo 2022 m. birželio 19 d., kai buvo įvykdytos pirmosios dvi ginčijamos mokėjimo operacijos, iki 2022 m. liepos 10 d., kai buvo įvykdyta trečioji ginčijama mokėjimo operacija, pareiškėja tam pačiam gavėjui iš *iPhone* įrenginio per *Revolut* programėlę buvo atlikusi kitą mokėjimą, kurio neginčijo, o laikotarpiu nuo 2022 m. liepos 10 d., kai buvo įvykdyta trečioji ginčijama mokėjimo operacija, iki 2022 m. liepos 31 d., kai buvo įvykdyta paskutinė ketvirtoji ginčijama mokėjimo operacija – mokėjimo operaciją Nr. 4 ir dar keturis mokėjimus, kurių taip pat neginčijo. Atkreiptinas dėmesys, kad mokėjimo operacija Nr. 4 buvo atlikta tą pačią dieną, kaip ir trečioji ginčijama mokėjimo operacija, t. y. 2022 m. liepos 10 d.

Iš banko pateiktų duomenų taip pat matyti, kad nuo Sutarties sudarymo iki pirmosios ginčijamos mokėjimo operacijos įvykdymo pareiškėja tam pačiam gavėjui skirtingu laikotarpiu buvo atlikusi net keliasdešimt mokėjimų, kurių, remiantis bylos duomenimis, taip pat nebuvo ginčijusi. Taigi pagrindo teigti, kad ginčijamos mokėjimo operacijos gavėjui laikytinos pareiškėjai nebūdingais mokėjimais, nėra.

Nors pareiškėja nurodė nepamenanti, ar ginčijamų mokėjimo operacijų atlikimo metu *iPhone* įrenginys buvo jos žinioje, įrodymų, kurie leistų teigti, kad tuo metu *iPhone* įrenginiu ir (arba) jame įdiegta *Revolut* programėlė naudojosi ne ji pati, pareiškėja Lietuvos bankui nepateikė. Priešingai, pareiškėja tvirtino, kad tretieji asmenys prieigos prie jos *iPhone* įrenginio ir jame įdiegtos *Revolut* programėlės negalėjo turėti, nes prisijungimo prie šio įrenginio ir jame įdiegtos *Revolut* programėlės duomenys buvo žinomi tik jai.

Sprendžiant, ar ginčijamos mokėjimo operacijos laikytinos autorizuotomis ar ne, remtis vien tik subjektyviais pareiškėjos paaiškinimais, kad ji jų neatliko, neturint tai galinčių patvirtinti įrodymų, Lietuvos banko nuomone, būtų nepagrįsta, ypač kai bankas pateikė pareiškėjos paaiškinimams prieštaraujančius įrodymus, įskaitant įrodymus, kad ginčijamos mokėjimo operacijos buvo autorizuotos Sutartyje nurodytu būdu, o pati pareiškėja tvirtino, kad tik ji turėjo prieigą prie *iPhone* įrenginio ir jame įdiegtos *Revolut* programėlės.

Įrodymų pakankamumo taisyklė civiliniame procese grindžiama vadinamąja tikėtino taisykle (tikimybių pusiausvyros principu). Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką, – nenustatyta, kad išvadą apie tam tikrų faktų buvimą galima daryti tik tada, kai dėl jų egzistavimo absoliučiai nėra abejonių; išvadą apie faktų buvimą teismas civiliniame procese gali daryti ir tada, kai tam tikros abejonės dėl fakto buvimu išlieka, tačiau byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus³.

Įvertinęs ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, Lietuvos bankas daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju objektyvaus ir pakankamo pagrindo pripažinti ginčijamas mokėjimo operacijas neautorizuotomis nėra, todėl jos laikytinos autorizuotomis.

2. Dėl ginčijamų mokėjimo operacijų sumų gražinimo (kompensavimo)

Autorizuotų mokėjimo operacijų įvykdymo atveju mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas neturi imperatyvios pareigos gražinti mokėtojui jų sumų, išskyrus Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatytus lėšų gavėjo ar per lėšų gavėją inicijuotų mokėjimo operacijų sumų gražinimo atvejus, kurie nagrinėjamu atveju nėra aktualūs, nes ginčijamas mokėjimo operacijos buvo inicijuotos tiesiogiai iš pareiškėjos sąskaitos.

Nagrinėjamu atveju kitais, negu Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatyti, atvejais banko pareiga gražinti ir (arba) kompensuoti pareiškėjai ginčijamų mokėjimo operacijų sumas, Lietuvos banko nuomone, galėtų kilti tik, jei būtų nustatyta, kad bankas dėl nuo jo priklausančių aplinkybių ginčijamas mokėjimo operacijas įvykdė netinkamai ir (arba) jų visai neįvykdė (Mokėjimų įstatymo 51 straipsnis).

Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, kai mokėjimo nurodymą tiesiogiai inicijuoja mokėtojas, jo mokėjimo paslaugų teikėjas atsako mokėtojui už tinkamą mokėjimo operacijos įvykdymą, nebent mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas žino ir gali patvirtinti mokėtojui ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas gavo mokėjimo operacijos sumą, kaip nustatyta šio įstatymo 46 straipsnyje, reglamentuojančiame mokėjimo į mokėjimo sąskaitas operacijų vykdymo terminus. Kai mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui atsakomybė tenka pagal Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalį, jis nedelsdamas turi gražinti

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009 ir kt.

mokėtojui neįvykdytos arba netinkamai įvykdytos mokėjimo operacijos sumą ir atkurti mokėjimo sąskaitos, iš kurios ta suma nurašyta, likutį, kuris būtų, jeigu netinkamai įvykdyta mokėjimo operacija nebūtų buvusi atlikta, ir užtikrinti, kad mokėtojas nepatirtų nuostolių dėl mokėjimo paslaugų teikėjui mokėtinų arba iš jo gautinų palūkanų (Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 2 dalis).

Pareiškėja teigė, kad ginčijamų mokėjimo operacijų sumos į gavėjo mokėjimo sąskaitą nebuvo įskaitytos, t. y., kad bankas neįvykdė ginčijamų mokėjimo operacijų. Tokį savo teiginį pareiškėja grindė pateiktu Išrašu, kuriame ginčijamos mokėjimo operacijos nebuvo nurodytos. Nors pareiškėja tvirtino, kad šis Išrašas buvo gautas iš paties banko, bankas paneigė šią aplinkybę, nuroydamas, kad pareiškėjos Išrašas ne tik, kad nesutampa su banko 2022 m. rugpjūčio 10 d. gavėjui pateiktu jo mokėjimo sąskaitos išrašu, bet ir turi galimo klastojimo požymių.

Lietuvos bankas neturi galimybės patikrinti pareiškėjos pateikto Išrašo tikrumo, tačiau, atsižvelgdamas į banko nustatytas su šiuo Išrašu susijusias aplinkybes, laikyti šį Išrašą įrodymu, patvirtinančiu, kad ginčijamų mokėjimo operacijų sumos nebuvo įskaitytos į gavėjo mokėjimo sąskaitą, ir (arba) sprendžiamas šalių ginčą, remtis vien tik juo, negali.

Kitų objektyvių įrodymų, kurie patvirtintų pareiškėjos teiginį, kad ginčijamų mokėjimo operacijų sumos nebuvo įskaitytos į gavėjo mokėjimo sąskaitą, pareiškėja Lietuvos bankui nepateikė. Vien aplinkybė, kad pareiškėja, nebūdama gavėjo ir banko sutartinių santykių šalimi, subjektyviai manė ir teigė, kad gavėjas negavo ginčijamų mokėjimo operacijų sumų, nelaikytina pakankamu įrodymu, kad pirmiau nurodytas pareiškėjos teiginys yra pagrįstas ir atitinka tikrovę.

Remiantis banko pateiktais duomenimis, ginčijamos mokėjimo operacijos sumos buvo įskaitytos į gavėjo mokėjimo sąskaitą banke iš karto, kai jos buvo inicijuotos iš pareiškėjos sąskaitos (atitinkamai 2022 m. birželio 19 d., liepos 10 d. ir liepos 31 d.).

Byloje neturima duomenų, kad po to, kai 2022 m. rugpjūčio 10 d. gavo iš banko savo mokėjimo sąskaitos išrašą (ne pareiškėjos pateiktą Išrašą), gavėjas būtų kreipęsis į banką dėl ginčijamų mokėjimo operacijų sumų neįskaitymo į jo mokėjimo sąskaitą ir (arba) kad tarp gavėjo ir banko dėl to būtų kilęs ginčas. Objektyviai pagrįstų duomenų, kad gavėjas turi bankui tokio pobūdžio pretenzijų, Lietuvos bankas taip pat neturi. Taigi, remiantis banko pateiktais duomenimis, pagrindo teigti, kad bankas neįvykdė ginčijamų mokėjimo operacijų ir neįskaitė jų sumų į gavėjo mokėjimo sąskaitą, nėra.

Kadangi gavėjas nėra pareiškėjos ir banko ginčo šalimi, banką ir gavėją siejančių sutartinių santykių klausimais Lietuvos bankas toliau šiame sprendime nepasisako.

Ginčo nagrinėjimo metu kitų aplinkybių, dėl kurių bankui tektų pareiga grąžinti ir (arba) kompensuoti pareiškėjai ginčijamų mokėjimo operacijų sumas, taip pat nenustatyta.

Įvertinęs ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, Lietuvos bankas daro išvadą, kad objektyviai ir pakankamu pagrindu teigti, kad nagrinėjamu atveju bankui kilo pareiga kompensuoti pareiškėjai ginčijamų mokėjimo operacijų sumas, nėra.

Nenustačius aplinkybių, dėl kurių bankas turėtų kompensuoti pareiškėjai ginčijamų mokėjimo operacijų sumas, pagrindo laikyti pareiškėjos reikalavimą pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjos reikalavimas yra atmestinas.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.